

1. Indledning

Tilsynet har i løbet af folketingsåret 2005-06 holdt 8 møder.

Tilsynets arbejde har i år været præget af, at forslaget om en revision af psykiatriloven blev behandlet i Folketinget.

I den forbindelse tog tilsynet på en tur rundt i de kommende fem regioner. Målet var at besøge en psykiatrisk afdeling i hver region for at drøfte forslaget til en revision af psykiatriloven med både personale og patienter. Resultatet kan ses i beretningen.

Tilsynet har derfor ikke på vanlig vis været på tilsynsbesøg på de psykiatriske afdelinger i år.

Efter debatten om psykiatriloven besluttede tilsynet endvidere at se nærmere på andre behandlingsmetoder inden for psykiatrien. Tilsynet tog derfor i begyndelsen af september måned til Lapland for at høre nærmere om Open Dialogue in Psychosis.

Tilsynet har i år været på sit første egentlige tilsynsbesøg på en institution for tvangsanbragte børn – Helsingør Lokalcenter.

I foråret var der endvidere særlig fokus på forholdene for asylbørn på asylcentre, herunder også de asylbørn, der er tvangsfjernet fra forældre, der opholder sig på et asylcenter. Tilsynets mente i den forbindelse, at der var behov for en afklaring af tilsynets kompetence over for asylbørn, der er tvangsfjernet fra forældrene. På baggrund af svar fra socialministeren har tilsynet konkluderet, at disse børn også er omfattet af tilsynets forpligtelser. Tilsynets indsats på dette område drøftes i det kommende folketingsår.

Tilsynet har bl.a. holdt møde med Folketingets Ombudsmand og deltaget i mødet om anvendelsen af ambulans tvang, som Folketingets Sundhedsudvalg holdt med brugere, pårørende og behandlere inden for psykiatrien. Tilsynet har endvidere haft lejlighed til at deltage i konferencer m.v.

De generelle og konkrete sager, der løbende har været i tilsynet, har sammen med besøgene, møderne og konferencerne givet anledning til, at tilsynet har rettet henvendelse og stillet spørgsmål til bl.a. indenrigs- og sundhedsministeren, justitsministeren og forskellige amtskommuner og kommuner.

2. Konkrete sager

Tilsynet har i løbet af folketingsåret modtaget henvendelser fra og om enkeltpersoner, der administrativt er berøvet deres frihed. En del af disse henvendelser vedrørte spørgsmål, som ligger uden for tilsynets kompetence, herunder spørgsmål om lovligheden af selve frihedsberøvelsen. Andre sager har tilsynet fundet det mest hensigtsmæssigt at henvise eller videresende til de administrative klage- eller tilsynsmyndigheder på det pågældende retsområde. Tilbage er et antal sager vedrørende selve behandlingen under frihedsberøvelsen. Tilsynet har behandlet disse sager.

3. Henvendelser og spørgsmål til ministre og andre

3.1. Tilsynet har bl.a. stillet følgende spørgsmål om unges klager over tvangsforanstaltninger til indenrigs- og sundhedsministeren:

»Ministeren bedes redegøre for reglerne, når en ung mellem 15 og 17 år ønsker at klage over en tvangsforanstaltning under en indlæggelse på en ungdomspsykiatrisk afdeling og forældrene modsætter sig. Hvad er endvidere patientrådgiverens rolle i den situation, hvor den unge ønsker at klage, men forældrene siger nej? Hvordan forholder det sig, hvis barnet er under 15 år?«, jf. spm. 2.

Indenrigs- og sundhedsministeren har i den forbindelse svaret:

»Jeg kan oplyse, at psykiatriloven også gælder for mindreårige. Når der er truffet beslutning om anvendelse af tvang over for børn og unge, fordi de opfylder lovens betingelser, så finder psykiatriloven anvendelse. Det vil sige, at disse personer nyder samme beskyttelse som alle andre patienter i den situation, herunder f.eks. bistand fra en patientrådgiver i forbindelse med iværksættelse af klagesager. I den forbindelse fremgår det af psykiatrilovens § 35, at sygehusmyndigheden efter anmodning fra patienten eller patientrådgiveren skal indbringe klager over tvangsanvendelse for det lokale psykiatriske patientklagenævn.«, jf. svar på spm. 2.

3.2 Tilsynet har endvidere stillet følgende spørgsmål om psykiatriske patienters ret til udgang til indenrigs- og sundhedsministeren:

»Er det i overensstemmelse med regler og praksis, at en tvangstilbageholdt psykiatrisk patient, der har en times udgang om dagen, kan få